

Peter Nielsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

(Lovforslaget (nr. 127) findes i tillæg A. sp. 1569, fremsættelsen i tidenden sp. 3648).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Retoft: Som det fremgår af den højtærede finansministers fremsættelse, drejer denne sag sig kun om ændringer i engrosomsætningen af spiritus. Der er ikke tilsette ændringer i spiritusbeskatningens provenu; det drejer sig om tekniske ændringer.

Spiritussalget har ligget i temmelig faste rammer. Det gælder såvel indført spiritus som spiritus fremstillet her i landet. Handelsministeriet har godkendt prislister for spiritus fremstillet af De Danske Spritfabrikker. Prislisterne angiver nærmere varens pris såvel i engros- som i detailledet.

Monopolrådet gav i 1956 en dispensation fra monopollovens § 10. Derved har det været muligt for Vinhandlernes Kontrolforening at handle efter prislister, der angav såvel engros- som detailpriser, og at håndhæve bestemmelserne er stort set lykkedes. Monopolrådet har imidlertid i sinde at tilbagekalde den i sin tid givne dispensation, hvilket har medført, at branchen har ønsket ændringer i afgiftsloven om salg af spiritus. Der har fundet visse forhandlinger sted, og flere spørgsmål er selvfølgelig blevet rejst. Man har bl. a. rejst spørgsmålet om at erstatte den nugældende beskatningsform med en literafgift. Det ville være u hensigtsmæssigt, idet forslaget formentlig i høj grad ville gå ud over dansk spiritusfremstilling, hvad ingen ønsker. Det vil dog være rimeligt at imødekomme branchens ønsker om visse ændringer.

De foreslåede ændringer er, bortset fra mindre redaktionelle ændringer, ændringer i §§ 36 og 37. I § 36 fastsættes reglerne for, hvad der skal medtages ved beregningen ved fast-

sættelsen af spiritusbeskatningen i branchens forskellige led. Ved fastsættelsen af, hvad der skal medtages, har man anset det for nødvendigt at fastsætte en lav minimumsengrosavance og er ved fastsættelsen gået ud fra 18 pct., som svarer til den engrosavance, grossererne ventes at opnå ved salg af akvavit fra De Danske Spritfabrikker. Derved vil man undgå diskriminering over for indførte varer.

I § 37 fastsættes reglerne for beskatning af den spiritus, der sælges fra afgiftspligtige virksomheders detailudsalg. Dette forhold har i nogen grad været genstand for kritik i den senere tid. Vedtagelsen af bestemmelserne i det foreliggende lovforslag vil sikkert medføre, at den naturlige konkurrence bliver forstærket.

Jeg kan på mit partis vegne tilsige støtte til gennemførelse af lovforslaget.

Alfred Bøgh: Mit parti er tilhænger af så fri konkurrence som overhovedet muligt. Det, der betinger konkurrencen, er vel normalt varens pris, dens kvalitet og den service, man kan yde køberen, forbrugeren. Det må indrømmes, at når der kommer andre ting ind i sagen end den rene pris på varen, tilsløres konkurrenceelementet i ikke ringe grad; det sker, når skatten også bliver inddraget i konkurrencen, og jo større skatten er, jo mere bliver det vel tilfældet. Det er altså ikke så underligt, at når der er en så høj procentuel beskatning, som der her er tale om, kan der komme uheldige ting frem, hvor det mere er skatten, man konkurrerer på, end de andre ting, jeg nævnte: pris, kvalitet og service.

Vi er svært villige til at underkaste lovforslaget en nøjere gennemgang, men er ikke helt sikre på, at konkurrencen får så frit råderum efter lovforslaget, som vi gerne vil have. Det er imidlertid meget svært at dykke ned i, og der mangler i bemærkningerne eksempler på, hvordan virkningen vil blive på enkelte grupper o. s. v. Jeg synes, at lovforslaget egner sig i særlig grad til at blive underkastet en udvalgsbehandling, hvor vi kan få de oplysninger, som jeg synes man savner i bemærkningerne og i selve lovforslaget. Vi er i mit parti villige til at se på, hvordan det kan lade sig gøre i så vid udstrækning, som det overhovedet er muligt, at bevare den fri

[Alfred Bøgh.]
 konkurrence, uden at de uheldige virkninger af den høje beskatning gør sig gældende. Jeg går ud fra, at der ved afslutningen af forhandlingerne vil blive stillet forslag om nedsættelse af et udvalg.

Weikop: Må jeg først sige, at omsætningsafgifter beregnes almindeligvis af den faktiske indkøbspris plus omkostninger; det vil med andre ord sige, at den, der køber billigst og sælger billigst, kommer til i kroner og øre at betale lavere afgifter end den, der køber dyrt og sælger dyrt. Dette er et princip, som den højtærede finansminister, forstår jeg, er enig i, og jeg kan for så vidt henvise til, at den højtærede finansminister i sit svar på et spørgsmål fra mig den 29. januar i år sagde — det står i Folketings-tidende 1963-64, sp. 2402 —:

„Således kan man næppe bestride, at store detailforretninger har en mulighed for at skaffe sig varer med en lavere afgift end små detailforretninger. Det skyldes det enkle, velkendte forhold, at de store forretninger på grund af deres store indkøb kan foretage disse til lavere priser end de små butikker.“

Det er altså et princip, som den højtærede finansminister har været enig i.

I dette lovforslag vil man derimod fiksere en avance, hvoraf der under alle omstændigheder skal betales afgift. Når jeg siger under alle omstændigheder, er det, fordi den, uanset om en erhvervsdrivende kunne tænke sig at beregne en lavere avance end den, som nu angives i lovforslaget, er fikseret. Med andre ord, det forekommer mig, at man bryder et princip, som ikke alene den højtærede finansminister har knæsat, men som også monopoltilsynet håndhæver.

Nu vil jeg gerne indrømme, at jeg ser meget godt, at den afgift, der her er tale om, på ikke mindre end 117 pct. er meget høj, og den adskiller sig selvfølgelig noget fra de almindelige omsætningsafgifter, som der før var tale om. Jeg tænker ikke på afgifterne på chokolade, øl og tobak, men på afgifter i almindelighed.

Denne afgift er så høj, at den godt kan give anledning til overvejelser, og jeg forstår også, at den højtærede finansminister netop har gjort sig sine overvejelser.

Om det nu er rigtigt både for forbrugerne

og for erhvervene at fastlåse en avance i en lov, er også nok en vis overvejelse og drøftelse værd. Konkurrence er, selv om det drejer sig om spiritus og whisky — det er jo det, der har været så aktuelt — dog slet ikke så ueffen, vel at mærke når det drejer sig om en loyal konkurrence. En illoyal konkurrence skulle man dog kunne dæmme op for gennem loven om uretmæssig konkurrence.

Derfor mener jeg ligesom den ærede ordfører for venstre, at lovforslaget bør underkastes en drøftelse i et udvalg. Jeg er særlig interesseret i en undersøgelse eller en klarlæggelse af virkningerne af dette lovforslag ude i handelen, således som forbrugerne kender denne handel. Det vil vel heller ikke, forekommer det mig, være uden interesse at blive lidt mere bekendt med erhvervenes synspunkter. Jeg forstår det således, at erhvervene over for den højtærede handelsminister har erklæret sig enige i dette forslag, ja, oven i købet ønsket det, og derfor kunne det også have interesse i udvalget at få at vide, hvorfor erhvervene egentlig ønsker restriktive foranstaltninger. Der må jo være nogle meget vægtige grunde dertil.

Man vil forstå, at når alle disse forhold er klarlagt ved en udvalgsbehandling, vil mit parti og jeg langt bedre kunne tage stilling til dette lovforslag, end vi kan lige i dette øjeblik.

Aage Fogh: I tillid til, at de oplysninger, der er givet dels i bemærkningerne, dels i den skriftlige fremsættelse, er rigtige, kan jeg anbefale lovforslaget, men, højtærede finansminister, jeg skal ikke nægte, at sådan særlig enkelt er det ikke. Derfor vil jeg tro, at når vi får det til behandling i udvalget, vil det vistnok være formålstjenligt at få opstillet nogle beregninger, der klart og nøgternt viser, at sådan forholder det sig.

Jeg har læst lovforslaget ret grundigt igennem. Jeg tror også nok, at jeg både har forstået det og fundet ud af finesserne, men jeg vil gerne have det underbygget i et udvalg. Det, det drejer sig om, er altså, at staten betaler en del af konkurrencen, og for at undgå det vil man indføre mindstepriser. Den aftale om faste priser, som Vinhandlernes Kontrolforening har praktiseret, strider nemlig i virkeligheden imod mono-

[Aage Fogh.]

polloven, og alt det forstår jeg. Men når man så går et skridt videre og tænker på, at disse varer, hvorpå der hviler en beskatning på 117 pct., vandrere videre, og en væsentlig part går til restauranterne, hvor de bliver yderligere beskattet, samtidig med at restauratøren også skal have noget for ulejligheden, og at tjeneren skal have 15 pct. for at kræve det op, så tror jeg alligevel, at vi er ved at komme lovlig langt ud.

Jeg har nogle gange ivret for, at restaurationsskatten skulle have en anden form. Vi kan vel få 120 mill. kr. hjem over restaurationsskatten, men vi skal give 18 mill. kr. for at få den krævet op og giver samtidig restauratøren et meget betydeligt arbejde med at holde regnskab; desuden er det vistnok en kendsgerning, at toldvæsenet har et stort arbejde med at kontrollere det og ikke er i stand til at kontrollere det på rimelig måde, så jeg kunne egentlig have ønsket, at vi i forbindelse med det foreliggende skattelovforslag også kunne have drøftet restaurationsskatten. Vi har tidligere været langt fremme i overvejelserne uden at nå et resultat, og jeg tør vel ikke gøre mig håb om, at det kan nås, medens jeg er medlem af det høje ting, men det er en ting, der i høj grad er grund til at beskæftige sig med, om vi kunne finde en simplere form, der omfatter hele vor spiritusbeskatning. Jeg mener ikke, den skulle give færre penge — jeg havde nær sagt tværtimod — men vi burde kunne finde en form, der gjorde opkrævningen overskuelig.

Jeg anbefaler til velvillig behandling det foreliggende lovforslag og håber på, at vi får en grundig belysning i udvalget.

Aksel Larsen: Jeg tror, det er hensigtsmæssigt i almindelighed, men i særdeleshed ved behandlingen af det foreliggende lovforslag, at overholde forretningsordenens regler. I folketingets forretningsorden § 11 står der, at ved første behandling, der tidligst må finde sted 2 dage efter, at lovforslaget foreligger omdelt i tinget, drøftes lovforslaget ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder. Det sidste er jeg aldeles ude af stand til at gøre, så det er behageligt, at der står i

forretningsordenen, at det skal man lade være med.

Jeg kan godt forstå årsagen til, at dette lovforslag er kommet. Jeg kan forstå, at spiritusbeskatningen, som man har haft den hidtil, har været uhyre indviklet. Jeg kan udmærket vel forstå, at så har visse virksomheder, grossistvirksomheder, formået at nedsætte priserne f. eks. på whisky, ekstraordinært meget derved, at staten har måttet tage en del af skraldet. Det samme oplever man formodentlig, hvis bilimportørerne eller bilfabrikanterne er i stand til at nedsætte priserne på personbiler. Så bliver de jo reelt nedsat med dobbelt så meget, fordi omsætningsskatten på personbiler også falder, og hvis det skulle gribe om sig på samme måde, som det har grebet om sig med whiskyen for visse whiskymærkers vedkommende, ville vi vel også risikere, at der fra den højtærede finansminister kom et forslag om ændring i beskatningen af personbiler. Men det er ikke aktuelt. Det, der er aktuelt nu, er spiritussen, og jeg forstår også, at man er kommet med dette forslag til ændring af loven, men jeg erkender, at jeg er ikke i stand til at redegøre for, hvorledes de nye bestemmelser skal forstås. De er så uhyre indviklede, at jeg bliver nødt til at sige, at jeg håber, den højtærede finansministers og hans embedsmænds beregninger er korrekte; så hvis vi får en spiritusbeskatning af den art, der nu er foreslået her, eller udformet, som den er udformet i dette lovforslag, vil det give så nogenlunde det samme, som man har fået ind hidtil.

Med disse bemærkninger kan jeg sige, at så kan jeg også erklære, at vi vil, om jeg så må sige, lade lovforslaget passere, og jeg går ud fra, at vi vil stemme for det, men jeg vil samtidig sige, at det gjorde ikke noget, om vi i den højtærede ministers fremsættelsestale havde fået flere oplysninger på et enkelt punkt. Der står nemlig, at i den situation, man var kommet i, nedsatte man et lille udvalg til at hitte ud af, hvad der skulle gøres. Det havde været rart, hvis man havde vidst, hvad det var for et lille udvalg. Er det et ministerudvalg eller et embedsmændsudvalg? Et folketingsudvalg har det formentlig ikke været. Men som sagt, jeg går ud fra, at embedsmændene i finansministeriet og spi-

[Aksel Larsen.]

ritusbeskatningen er så kloge, at de har kunnet udforme et lovforslag, der er teknisk rigtigt, og som ikke giver mere, men formentlig heller ikke mindre, end man hidtil har regnet med at få ind. Under disse omstændigheder kan jeg medgive lovforslaget en behersket anbefaling.

Iver Poulsen: Mit parti ønsker de frieste mulige konkurrenceforhold, og vi erkender klart, at vi ikke på det foreliggende grundlag kan overse, hvilken indflydelse det foreliggende lovforslag ført ud i praksis vil have rent konkurrencemæssigt og på andre forhold inden for handelen her i landet og på handelen udefra. Jeg kan helt give tilslutning til tidligere ærede ordførere, når de har sagt, at det foreliggende lovforslag er så indviklet, at det ikke lader sig gøre at tage et klart standpunkt til det, før der er foregået et grundigt udvalgsarbejde, hvorunder man vil få de mange forskellige enkeltheder belyst, som man i saglighedens interesse må bede om at få belyst.

Så vil jeg gerne udtale håbet om, at vi må få tilstillet det udvalgsmateriale, der kommer til at foreligge, så vi virkelig kan tage en sagligt begrundet stilling til lovforslaget; men indtil disse undersøgelser har fundet sted, må mit parti stille sig afventende.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg vil gerne takke for den venlige modtagelse af lovforslaget.

Jeg kan være ganske enig med det ærede medlem hr. Aage Fogh, når han siger, at det er ikke særlig enkelt, og jeg kan også være enig med det ærede medlem hr. Alfred Bøgh, når han taler om, at lovforslaget i særlig grad egner sig til udvalgsarbejde. Jeg må erkende, at således som bestemmelserne er udformet og vistnok må udformes, er det nødvendigt med lidt god tid og bl. a. nogle eksempler, hvis man skal trænge til bunds i dem.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Weikop, at jeg kan ikke erkende, at der med dette lovforslag sker et brud på det princip, det ærede medlem taler om, nemlig at beskatningen skal følge prisen. I alt fald sker der ikke noget afgørende brud, og den

modifikation, der er, har sin gode hovedbegrundelse.

Det, der er tale om, er, at man fastsætter en laveste beskatningspris, som bliver beregnet på grundlag af en relativt lav avance — og det synes jeg ikke der kan være noget urimeligt i. Går man under denne pris, så deltager, om jeg så må sige, staten ikke, eller rettere sagt: så konkurrerer man ikke for statens regning. Går man over denne pris, nå ja, så følger beskatningen prisen. Når der er tale om en så høj beskatning, som der er her, kan det vist være rimeligt at fastsætte en sådan laveste beskatningspris, for der kan jo være firmaer, der har så mange forskellige varer, at de kan tillade sig at udvælge nogle typer spiritus og sætte prisen på dem særlig langt ned; for hver gang firmaet stikker 1 kr. ind i konkurrencen i prisnedsættelse, giver staten 1 kr. 17 øre — og det synes jeg ikke kan være helt rimeligt.

I øvrigt fremkommer dette forslag jo i forbindelse med ændringer i forholdene for denne branche — ændringer, som skulle medføre en stærkere konkurrence; og det kan vi vel i og for sig kun være tilfreds med.

Det ærede medlem spurgte også, hvorledes det stillede sig med erhvervets stilling hertil. Ja, jeg kan sige, at jeg har fået en meget kraftig henstilling fra erhvervet, herunder både vinhandlere og De Danske Spritfabrikker, om at fremsætte et forslag som dette og søge det gennemført.

Må jeg i denne sammenhæng til det ærede medlem hr. Aksel Larsen sige, at det lille udvalg, der har været nedsat, har bestået af repræsentanter for vinhandlerne, af repræsentanter for De Danske Spritfabrikker og endelig af embedsmænd.

Til det ærede medlem hr. Aage Fogh skal jeg sige, at jeg er såmænd ikke nogen særlig varm tilhænger af den restaturationsskat, vi har, og jeg kunne godt tænke mig at medvirke til dens — ja, ophævelse er måske så meget, men i hvert fald til, at den blev lempet noget; men jeg ser faktisk i øjeblikket ingen finansiel mulighed for at foreslå eller gå med til ændringer på dette felt. Det ærede medlem synes at have den opfattelse, at de ændringer, der skulle gennemføres, måtte indebære, at provenuet blev det samme; men det ville jo sige, at man så skulle forøge den egentlige beskat-

[Finansministeren.]

ning af spiritus, af stærke drikke, og jeg tvivler på, at dette område — i alt fald som tingene stiller sig for tiden — kan bære en større beskatning, altså „bære“ i den forstand, at salget ville blive opretholdt. Derfor er det i det hele taget lidt vanskeligt at pille ved dette område, og derfor har vi også i forbindelse med dette forslag udelukkende tilsigtet en teknisk ændring og ikke nogen forandring i provenuet, i alt fald ikke nogen forandring af væsentligt omfang.

Weikop: Jeg skal naturligvis ikke optage en debat med den højtærede finansminister på dette tidspunkt, men jeg må rigtignok sige, at her bryder man med almindelige principper, og det viser sig jo også ganske tydeligt i lovforslaget derved, at man fastlægger en avance, hvad man ikke har gjort tidligere. Man er da også helt klar over, at det er noget nyt, som kan føre til visse uheldige virkninger for branchen; ellers ville den højtærede minister jo ikke have undtaget den bestemmelse, at hvis det nu viser sig, at en vare ikke kan sælges ret godt, kan man bare komme til den højtærede finansminister og få lov til at sætte avancen ned. Dermed kommer man jo ind på — det var det; jeg ville sige før — en slags restriktivt system, som man ikke har haft tidligere.

Og så er der én ting til: kan det tænkes, at den billige whisky, vi i øjeblikket kan købe — jeg drikker for øvrigt aldrig whisky — bliver dyrere, hvis denne lovgivning bliver ført ud i livet?

Finansministeren (Poul Hansen): Ja, det kan jeg ikke svare det ærede medlem på; det beror bl. a. på, hvorledes de handlende vil disponere. I øvrigt synes jeg ikke, at diskussionen om, hvorvidt der brydes et princip i denne forbindelse, har så stor interesse over for de rent praktiske forhold, der foreligger. Man må jo erkende, at når man har en afgift af denne størrelse, er fristelsen — hvis jeg må bruge det udtryk — til at konkurrere på afgiften væsentligt større, end når der er tale om afgifter på 9 pct. eller 5 pct. eller noget i den retning.

Herved sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Retoft: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten. [Ophævelse af skattefradragsreglen] [af Aksel Larsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 105) findes i tillæg A, sp. 1307, fremsættelsen i tidenden sp. 3410).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Poul Hansen): Det foreliggende lovforslag er jo et meget enkelt og meget ufuldstændigt forslag — hvad den ærede ordfører for forslagsstillerne da også erkender. Hvis det blev vedtaget, kunne det ikke fungere, medmindre der blev foretaget en lang række ændringer i skatte-lovgivningen i øvrigt og i anden lovgivning.

I lovforslagets bemærkninger er der i tabel 2 foretaget en omregning af den nu gældende udskrivningslovs skatteskalaer med tillæg af folke- og invalidepensionsbidrag til skalaer for ligevægtsskat. I tabel 4 er der foretaget en direkte sammenligning mellem den gældende skala for forsørgere og den nye ligevægtsskala, og det hedder i kommentarerne hertil, at opstillingen illustrerer, hvor store nedsættelser af skatteprocenterne skattefradragsreglens afskaffelse ville muliggøre.

Det er nødvendigt at gøre en enkelt bemærkning hertil. Det er rigtigt, at de omregnede skalaer ville give samme provenu som de gældende skalaer, men kun under den forudsætning, at alle skatteydere havde konstante indkomster. I så fald ville skattefradrag og pålignet skat være uforandret fra år til år, men det er jo ikke tilfældet, i hvert fald ikke i det år, vi nu gennemlever. For skatteåret 1964-65 vil indtægtsstigningerne bevirke, at de fleste